

hvali navzoče za obilno udeležbo in zaključil s trikratnim živioklicem Sv. Očetu in svitlemu cesarju zborovanje.

Dobro smo začeli, navdušeno bomo nadaljevali, odločno postopali in ako Bog da in sreča junaška, bomo gotovo tudi lepe vspehe dosegli.

Državni zbor.

Na Dunaju, 11. oktobra.

Baron Dipavli je postal trgovinski minister! Odstopil je namreč dr. Baernreither, ki je bil v Thunovem ministerstvu edini zastopnik nemških, ustavovernih veleposestnikov. Kdo pa je Dipavli? Dozdajni načelnik nemške katoliške ljudske stranke, rodom Tirolec, ki je služil od l. 1866 do 1870 v papeževi armadi. Katoliška ljudska stranka, ki šteje 31 poslancev, ima v ministerstvu zdaj dva zastopnika: poljedelskega ministra Kasta in trgovskega ministra barona Dipavlija. Ali se umakne v kratkem še kateri drugi minister in napravi prostor našim možem, ni znano. Na vsaki način imamo Slovenci in Hrvati še večjo pravico, kakor Nemci, zahtevati svojega zastopnika pri osrednji vladi. Kajti če je ministerski predsednik Thun tudi voljen, nam izkazovati pravico, ne more mnogokrat pri najboljši volji prave zadeti, ker dobiva od vladinih organov, n. pr. od deželnih solskih svetov, od deželnega nadsodišča, ali od cesarskih namestnikov, ki so nam nasprotni, kriva poročila. Če pa imamo Slovenci in Hrvati spretne ministra, ki pozna naše razmere in nam je naklonjen, se mora stvar takoj spremeniti na nam ugodnejšo stran.

Pretečeni teden se je dalje razpravljalo v zbornici o nameravani pogodbi z Ogrsko; slednjč je prišlo do glasovanja o tem, da se splošni razgovor o pogodbi konča. Bilo je še vpisanih 40 govornikov. Pri tej priložnosti je imela desnica večino 32 glasov, ker z 181 glasovi proti 149 se je sprejel sklep obravnave. Izvolil se je potem odsek 48 udov, ki ima pretresavati to velevažno nagodbeno zadevo. Izmed Slovencev sta izvoljena v ta odsek: vitez Berks in dvorni svetnik Šuklje; izmed Hrvatov dr. Laginja, izmed Rusinov profesor Wachnyanin. Ta odsek za nagodbo z Ogrsko si je izvolil kot predsednika poprejšnega finančnega ministra Bilinski-ta, kot prvega podpredsednika kranjskega barona Žvegelna, kot drugega podpredsednika ravno imenovanega Rusina Wachnyanina. Predsedništvo tega pogodbinega odseka sestoji toraj

iz samih Slovanov; kajti tudi nekdanji navdušen Slovenec Žvegel, če prav sedaj Nemeč, govori dobro svoj materin jezik. Ker se pa iz zanesljivih virov čuje, da se je naša avstrijska vlada zavezala, delati na to, da se mora pogodba vsprejeti, kakor jo je avstrijska vlada dogovorila z ogrsko, se je silno bati, da ta 48 udov broječi odsek ne bo kaj prida dosegel, da se pogodba z Ogrsko nam na korist zboljša.

Mnogi veščaki trdijo, da je mej obema vladama dogovorjena pogodba mnogo slabša, kakor je bila poprejšnja. Tu moramo pač priznati, da krivda ne zadeva samo sedajšnje vlade, temveč poprejšnja ministerstva z državnimi zbori vred, ki so Ogrom prepustili vse pravice, samo da bi avstrijski Nemci mogli še nadalje tlačiti Slovane.

Te dni imata svoja posvetovanja v Budimpešti tudi obe kvotni deputaciji, avstrijska in ogrska, da se dogovorita o tem, koliko odstotkov naj v bodoče za skupne državne potrebščine plačuje Ogrska in koliko Avstrija. Dozdaj smo plačevali mi 70, Ogrji 30%. Naša kvotna deputacija, katere ud je tudi Slovenec Povše, je pred odhodom na Ogrsko sklenila, da naj bo ta razmera 62 proti 38%. Ako bodo Ogrji s tem zadovoljni, je dvomljivo. Po postavi ima v slučaju, da se te dve deputaciji ne sporazumite, cesar pravico odločiti, koliko naj plačuje Ogrska, koliko Avstrija za skupne državne potrebščine.

Pretečeni petek 7. oktobra je predsedništvo «krščanske slovanske narodne zveze» izročilo ministerskemu predsedniku grofu Thunu obširno spomenico o najnujnejših naših zahtevah. Izročili so jo gg. Povše v imenu Slovencev, Vukovič v imenu Hrvatov in Barwinsky v imenu Rusinov. Rusinom se je med tem že izpolnila jedna izmed njihovih zahtev. Tirjali so namreč rusinsko gimnazijo v Tarnopolu. Vlada je kar brzojavnim potom ukazala, da se mora takoj otvoriti I. razred. Ni dolgo tega, kar se je dotični poročevalec v naučnem ministerstvu še izgovarjal na vse mogoče načine, da se tej rusinski zahtevi ne more ugoditi. A par dni pozneje se je pa vendar ugodilo. Bomo videli, bode li tudi nam Slovincem vlada tako nagloma vstrela. No če se nam ustavlja, vemo, kaj imajo slovenski državni poslanci storiti. S tem, da nismo izstopili iz zveze z desnico, se nismo nikakor zavezali, da bomo na vsaki način vlado podpirali. Če vlada naših opravičenih zahtev ne izpolni, tudi naši poslanci ne morejo vladi dovoliti tega, kar se našemu ljudstvu na kvar od njih zahteva. Grof Thun je sicer obljubil, da bo naše za-

hteve natančno presodil in kar mu bo mogoče, vstregel našim željam.

Te dni se je obravnaval v zbornici tudi predlog zastran zboljšanja plačil državnim slugam. Zboljšanje njihovih plač bi znašalo 3 in pol milijona gold. Finančni minister je sicer za to, da se zboljšanje sklene; zahteva pa ob enem, da se mora skleniti postava, da se vpelje nov davek na sladkor, namreč 6 krajcarjev od kile.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

P o l o ž a j. Govori se, da se grof Thun posvetuje z italijanskimi poslanci, kako jih dobiti za nagodbene predloge. Obljubil jim je neki že več ugodnosti, ki bi pa bile na kvar Jugoslovanom. Če se tudi posreči, dobiti Italijane za nagodbo, vsled tega se grof Thun vedno ne bi imel večine. Kajti ako bi Italijane pridobil s protislovanskimi obljubami, bi Jugoslovani vsi glasovali proti sedanjim nagodbenim predlogom. In pri sedanjem položaju odločujejo Jugoslovani večino. Italijanov je le 19, naših pa 35 mož.

D u n a j. Pravosodno ministerstvo je doposlalo vsem nadsodnim predsednikom odlok, s katerim prepoveduje vmeševanje sodnih oseb v politične zadeve. Odlok je izdan zaradi nekaterih nemških uradnikov, ki so se preveč javno začeli bratiti s Schönererjanci. Uporabljati pa bo se dal ta odlok tudi za marsikatero nemško sodnike po slovenskem ozemlju. Kar pa nam ne ugaja, je določba v odloku, da morajo predsedniki nadsodišč oddajati tudi spričevala o političnem mnenju podrejenih jim sodnih oseb. Menda tudi slovenskim sodnikom ne ugaja ta določba, ka-li?

N e m š k a l j u d s k a s t r a n k a. Iz nemške ljudske stranke je izstopil poslanec dr. Bareuther. Sam pravi, da ga je nagnilo k temu koraku, ker je stranka opustila razgrajanje, resnica pa je, ker se boji Schönererja, ki rjuje med volilci proti vsem nemškimi poslancem, kateri so postali pametnejši ter opustili pretepanje v državnem zboru.

P r o t i V e l i k o n e m c e m. Vlada izjavlja, da bo nagnala vsakega inozemca čez mejo, kateri bi se v naši državi udeleževal protiavstrijskih agitacij. To je naperjeno proti onim Nemcem iz Pruskega, ki prihajajo med česke Nemce ter jih navdušujejo za velikonemške ideje. Še boljše pa bi bilo, ako bi

«Pokopan, tatek!»

«Sta ga še našli živega?»

«Ne; toda pri njegovem pokopu sva bili!»

«Saj sem to uganil!»

«Kar sem živa, takega pokopa še nisem videla. Rakev je imel kakor najpriprostejši prosjak; niti desek niso otesali. Štirje vojaki so ga zadeli na ramena, odnesli v kot pokopališča in ga zagrebli. Nikdo ni molil za njega niti «očenaša», samo medve, in Anica mu je nad glavo usadila kito rožic. Prinesla jih je čvrste do Olomuca. Tatek mili, možno je, da se razločiva in da pojdem za njim!»

«In tudi jaz ti nekaj povem. Franeka so odbrali in za teden dni mora oditi. Še vedno se maščujejo nad nami, in kdo ve, kako dolgo se še bodo!»

Nebeska je slutila, da pojde za Ivanom, za nekoliko dni je legla, a za četrto leta so jo nesli iz doma.

Pri Nebeskih razcvetale so se zopet rože. Na grobu v kotu okopov olomuške trdnjave so lanske uže davno odcvetele, in veter je razvel lističe. Novih pa nikdo ni vsadil.

Toda danes trgal jih je sam Nebeski in vezal jih v kitico. In ko jih je imel polno naročje, šel je v sobo, oblekel novo zeleno suknjo, baržunov telovnik, praznični klobuk in šel k Priborskim. A oči svetile so se mu

močneje in močneje, a lice njegovo kazalo je zopet zlovestni izraz, ki svedoči o grozni duševni muki.

V domu ni nikogar pozdravil, nikogar niti pogledal ni, naravnost šel v vežo, a iz veže na levo v sobico, kjer je na beli postelji ležala Anica z ugaslimi očmi, z zamodrelimi ustnicami in obledelim obličjem kakor sneg.

Nebeski je pokleknil, molil in vstavši, prekrižal je rajno na čelu, na ustnicah in na prsih. Okoli senc ji je razpoložil rožice tako okusno in tako slikovito, kakor bi bil to najkrasnejši svatbeni venec.

«To za Ivana, Anica! Hodila sta vkupe v šolo, šla si mu na pokop v Olomuc, a jutri ti to povrne njegov tatek!»

Stari Nebeski se je spustil po teh besedah v tako ihtenje, da so si po vasi pravili, kakor bi v njegovi glavi ne bilo vse v redu. So-li imeli prav, tega ne vem; toda to vem, da ljudski jeziki vedno raje lažejo.

In kadarkoli se se potem razcvetele prve rožice v Nebeskega vrtu, vselej je kmet jih potrgal in zanesel na Aničin grob. Toda ostalih se nikdar ni dotaknil, in pred njegovimi očmi tudi nikdo, če ga ni hotel do blaznosti razljutiti. Saj ste o tem uže v početku slišali.

Ko se mu je po letih vrnil sin Franek iz vojne, prevzel je posestvo in se oženil; toda prežil je samo prve tedne zakona. In tako je nehal rod Nebeskih in vrt z rožami pod okni prišel je v tuje roke in v propast.

Smešnice.

Godec iz sosedne fare gre od gostije. Na potu sreča moža, ki so šli od izpraševanja. Godec: «Vi pa imate začasno izpraševanje, mi pa še ne.» Može: «Da, mi imamo pred pustom.» Godec: «Mi pa pred župnikom.»

Gospa: Predno Vas vzamem v službo, Vas še moram vprašati, ali znate molčati?

Kuharica: O gospa, molčati pa znam; od mene še ni nikdar nobena gospa izvedela, koliko posode da sem potrla.

Katehet: «Rekel si, Tine, da je v peklu več en oženj. Zakaj se ta oženj imenuje več en?»

Tine: «Ker vedno gori.»

Katehet: «Ali pa veš, zakaj več eno gori?»

Tine: Ker vedno drva nalagajo.»

Katehet: «Pa, ljubi Tine, premisli, kje bi dobivali toliko drv?»

Tine: «Jih pač hudiči kradejo.»